

Danuta Jaskanis

Krupice, gm. Siemiatycze, woj.
białostockie. Stanowisko 5

Informator Archeologiczny : badania 11, 176-177

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badaniami objęto kurhan 1. Przebadano ćwiartki A, C i D. Badany obiekt był kopcem średnicy około 10 m i wysokości około 0,60 m, porośnięty trawą. Kurhan utworzono z ziemi z niewielką ilością drobnych kamieni nie tworzących zwartej bryły. Kamień średnicy około 1 m wyznaczał środek nasypu. Od zachodu i północnego wschodu kurhan otoczony był płytkim rowem, szerokości około 2 m i głębokości 0,20 m, poniżej pierwotnej próchnicy. W nasypie znaleziono kilka ułamków silnie skorodowanych przedmiotów żelaznych oraz około 100 fragmentów bardzo drobnych ułamków ceramiki pochodzących z kilku naczyń grubociennych, schudzonych gruboziarnistą domieszką, jak i średniościennej o drobniejszej domieszce oraz kilku fragmentów ceramiki cienkościennnej - siwej. Barwa ceramiki dość jednolita najczęściej szarobrunatna. Jeden fragment był zdobiony dwoma pojedynczymi kłobkami dookoła.

Kurhan zawierał pochówek ciała palny. Spalone szczątki kości występowały na różnych głębokościach nasypu i w różnych jego partiach. Występująca w kurhanie ceramika pozwala go datować na koniec II fazy wczesnego średniowiecza.

Materiały złożono w Muzeum Okręgowym w Białymstoku

KRUPICE, gm. Siemiatyże
woj. białostockie
Stanowisko 5

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Danuta Jaskania. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna ze śladami wcześniejszymi kultury Łużyckiej/?/ i przeworskiej.

Stanowisko położone jest na południowym stoku tej samej wysoczyzny, na kulminacji której znajdują się dwa cmentarzyska: wczesnośredniowieczne z grobami w obstawach kamiennych /stanowisko 1/ oraz płaskie, kultury przeworskiej i wielbarsko-ciechelskiej /stanowisko 1A/ badane od czterech sezonów.

Wysoczyzna opadająca na południe i zachód ku płaskiej dolinie rzeczki Bujakówki, w zakolu tego cieku, zajęta jest pod osadę wczesnośredniowieczną. Sygnalizują ją licznie występujące na powierzchni ułamki ceramiki naczyń obtańczonych, a także pojedyncze zabytki, zwłaszcza przędziki. Osada ta zlokalizowana na ornym polu Jana Sikiorki zajmuje przestrzeń około 4000 m².

Do eksploracji odsłonięto przestrzeń 240 m², zakładając wykopy w trzech równoległych do siebie pasach biegnących na osi północ-południe. Tą metodą ujawniono w przybliżeniu rozplanowanie osady. W miejscu najwyższym położonym, tej partii wysoczyzny, skupiały się obok siebie obiekty przestrzenne zabudowy mieszkalnej: W dół, ku rzece grupowały się w większości jamy o charakterze gospodarczym i odpadkowym, których przebadano 30. Relikty trzech chat w postaci prostokątnych bruków kamiennych zalegały na calou, na głębokość 0,4-0,5 m od powierzchni ziemi ornej. W naj-

lepiej zachowanym bruku chaty nr 1/pas 2 wykop VII/ czytelne było jego obrzeżenie wykonane pojedynczymi większymi kamieniami. Zarys bruku tej chaty o wymiarach 5 x 4 m skierowany był bokiem dłuższym z północnego zachodu na południowy wschód podobnie jak i chat pozostałych. W narożniku południowo-wschodnim znajdowało się regularne, prostokątne palenisko, o wymiarach 0,8 x 1 m, zbudowane z większych kamieni, spękanych w wysokiej temperaturze, o ostrych krawędziach.

Od strony północnej paleniska tkwił pionowo drewniany kołek, natomiast przy południowo-zachodniej krawędzi zalegały w skupisku fragmenty jednego naczynia.

Interesującym też obiektem jest inne palenisko, już wolno stojące poza obrębem chaty nr 1, w odległości 1,5 m na południowy wschód od niej.

Zbudowano je zupełnie odmiennie od poprzedniego, z grubej wykładki gliny tworzącej kolisty zarys średnicy 1 m obrzeżony kamieniami.

Osada wczesnośredniowieczna powstała na warstwie silnie przemieszanej ze śladami osadnictwa wcześniejszego prawdopodobnie kultury łużyckiej oraz przeworskiej, sygnalizowanego ułamkami naczyń. Uzyskane zabytki znajdują się w zbiorach Muzeum Okręgowego w Białymstoku.

KRUSZWICA
woj.bydgoskie
Stanowisko 2

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej w Warszawie

Badania pod kierownictwem prof.dr. Witolda Hensla prowadził mgr Wojciech Dziędużycki. Siódmy sezon badań. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy: gród i pierwsze podgrodzie, zamek /XIV-XVII w./.

Badania skoncentrowano w środkowej i południowej części Wzgórza Zamkowego. Kontynuowano tu eksplorację wczesnośredniowiecznych nawarstwień kulturowych i odkrywano ceglane konstrukcje zamku kazimierzowskiego.

Eksploatacja warstw wczesnośredniowiecznych pozwoliła na uchwycenie dalszych partii drewnianej zabudowy podgrodzia - pozostałości domostw, palenisk, pieców, a także szeregu poziomów konstrukcji drewnianych układanych w systemie rusztowym. Zaobserwowany tu ostry stok przebiegu nawarstwień pozwala przypuszczać że istnieje tu możliwość uchwycenia wału obronnego. Z zabytków ruchomych na uwagę zasługują: oprawki grzebleni, obrączka brązowa, srebrny szeląg krzyżacki z początku XV wieku.

W trakcie prac w obrębie zamku kazimierzowskiego odsłonięto jedno z pomieszczeń - fragment części parterowej i partie piwniczne w którym odkryto pozostałości kuchni zamkowej. W pomieszczeniu tym odsłonięto piec kamienno - ceglany, który datować można na podstawie znalezionej tu monety, szeląga rzymskiego, na około połowę XVII wieku. Jest więc prawdopodobne, że kuchnia ta użytkowana była w ostatnim okresie egzystencji zamku kazimierzowskiego, a więc po zajęciu Kruszwicy przez wojska